

Instytut Biologii UMCS
Zakład Botaniki Ogólnej

Barbara WRONSKA

Materialy do znajomości śluzowców (*Myxomycetes*) Lubelszczyzny

Материалы к изучению *Myxomycetes* Люблинщины

Material for the Knowledge of the Lublin Province *Myxomycetes*

W dotychczasowej literaturze fizjograficznej znajdujemy bardzo mało danych o występowaniu śluzowców (*Myxomycetes*) na Lubelszczyźnie. Grupa ta uwzględniona była tylko w pracach Błońskiego (1) i Eichlera (2—4). Błoński (1) z kilku miejscowości województwa lubelskiego wymienił 4 gatunki śluzowców (*Ceratiomyxa fruticulosa* Macbr., *Fuligo septica* Gmelin, *Lycogala epidendrum* Fr. i *Stemonitis ferruginea* Ehrb.).

Eichler (2—4) podaje zaś z okolic Międzyrzecza 36 gatunków.

Badania terenowe nad śluzowcami prowadzono w ciągu dwóch okresów wegetacyjnych (1971—1972). Wykorzystano ponadto materiały zielnikowe zebrane przez Kazimierza Karczmarza (KK) w latach 1964—1966 oraz przez Bogusława Sałatę (BS) w latach 1966—1968.

Zbiory pochodzą głównie z rezerwatów leśnych: Jata k. Łukowa, Bachus k. Chełma, Bukowa Góra, Obroc i Czerkies k. Zwierzyńca oraz Czartowe Pole k. Hamerni.

Zostały one oznaczone na podstawie opracowania Krzemieniewskiej (5) i złożone w Zielniku Zakładu Botaniki Ogólnej Instytutu Biologii UMCS w Lublinie.

Autorka serdecznie dziękuje Panu Doc. Dr hab. K. Karczmarzowi za udostępnienie zbiorów zielnikowych oraz Panu Dr. B. Sałacie za cenne rady i wskazówki w czasie opracowywania niniejszego tematu.

WYKAZ ZEBRANYCH GATUNKÓW I ICH STANOWISK

PHYSARALES

DIDYMIACEAE

(+) *Didymium clavus* (Alb. et Schw.) Rabenh.

Na spróchniałej kłodzie drzewa liściastego, rez. Bachus 29 VIII 1972 r.

Didymium melanospermum (Pers.) Macbr.

Na spróchniałych pniakach, kłodach i gałęziach drzew iglastych (jodły, sosny) oraz liściastych (buka, graba, olszy), rzadziej na ściółce i łożyskach mchów: rez. Jata VI 1972; rez. Bachus VIII 1972; rez. Bukowa Góra 21 X 1966 i 31 VIII 1968, BS; rez. Obroc 8 V 1966, BS; wszędzie licznie.

(+) *Didymium minus* Morgan.

Nielicznie na spróchniałych kłodach i gałązkach jodeł, rez. Jata VI 1972 i rez. Obroc 4 VII 1968, BS.

(+) *Didymium squamulosum* (Alb. et Schw.) Fr.

Na opadłych, zbutwiałych liściach w *Piceetum fenoscandicum*, rez. Jata VI 1972.

PHYSARACEAE

Fuligo septica Gmelin.

Na spróchniałych kłodach jodeł oraz różnych drzew liściastych, rez. Bachus 14 X 1971 i Kosobudy k. Zwierzyńca 24 VIII 1965, KK.

Leocarpus fragilis (Dickson) Rost.

Licznie na spróchniałych kłodach różnych drzew liściastych, rez. Bachus VIII 1972. Na spróchniałej kłodzie jodły, Kosobudy k. Zwierzyńca 6 VII 1965 oraz na łożyskach *Plagiothecium* sp. w *Dentario glandulosae-Fagetum*, Hrebenne k. Tomaszowa Lubelskiego 17 VIII 1966, KK.

(+) *Physarum aurantium* Pers.

Nielicznie na spróchniałym pniaku buka w *Dentario glandulosae-Fagetum*, Hrebenne k. Tomaszowa Lubelskiego 17 VIII 1966, KK.

(+) *Physarum leucophaeum* Fr.

Na spróchniałych kłodach jodeł, rez. Jata 24 VIII 1972; rez. Obroc 5 IX 1968, BS; rez. Czerkies 17 XI 1967, BS.

(+) *Physarum nutans* Pers.

Na spróchniałej kłodzie drzewa liściastego, rez. Bachus 29 VIII 1972.

(+) *Physarum psittacinum* Ditm.

Na butwiejących liściach i gałązkach buka w *Dentario glandulosae-Fagetum*, rez. Czerkies 30 IX 1968, BS.

STEMONITALES

STEMONITACEAE

(+) *Stemonitis carolinensis* Macbr.

Na spróchniałej kłodzie drzewa liściastego w *Piceetum fenoscandicum*, rez. Bachus VIII 1972, Nielicznie.

(+) gatunki nowe dla Lubelszczyzny.

Stemonitis fusca Roth.

Na spróchniałych pniakach, kłodach i gałęziach drzew liściastych (olszy, graba, buka) oraz iglastych (jodły, świerka), rzadziej na ściółce: rez. Jata VI 1972; rez. Bukowa Góra 25 VI 1966, BS; rez. Czerkies 22 VII 1966, KK; rez. Czartowe Pole 20 VII 1971; Bochotnica k. Kazimierza n. Wisłą 13 VII 1966, KK; rez. Bachus 14 X 1971; rez. Bukowa Góra 23 VI 1967, BS; rez. Obroc 3 VII 1966, BS; rez. Czerkies 9 VII 1968, BS; Hrebenne k. Tomaszowa Lubelskiego 17 VIII 1966, KK; Kosobudy k. Zwierzyńca 5 VII 1965, KK; nadl. Strzelce VII 1971. Na wszystkich stanowiskach zwykle licznie.

(+) *Stemonitis fusca* Roth. var. *rufescens* Lister

Licznie na spróchniałej kłodzie jodły rez. Jata VI 1972.

Stemonitis ferruginea Ehrb.

Na spróchniałej kłodzie jodły rez. Jata VI 1972; rez. Obroc 4 VII 1968, BS; rez. Czartowe Pole 20 VII 1971. Na spróchniałych kłodach drzew liściastych: rez. Bachus VIII 1972 i rez. Czerkies 4 VII 1967, BS.

Stemonitis pallida Wingate.

Na spróchniałym pniaku jodły w *Abietetum polonicum*, rez. Czerkies 22 IV 1967 i 9 IX 1967 w *Dentario glandulosae-Fagetum*, BS.

(+) *Stemonitis smithii* Macbr.

Na spróchniałym pniaku jodły w *Abietetum polonicum*, rez. Czerkies 22 IV 1967, BS.

(+) *Comatricha elegans* (Racib.) Lister.

Na spróchniałej kłodzie jodły, rez. Czartowe Pole 20 VII 1971.

LAMPRODERMACEAE

(+) *Lamproderma violaceum* Rost.

Licznie na spróchniałej gałęzi brzozy, rez. Bachus VIII 1972.

CRIBRARIALES

CRIBRARIACEAE

(+) *Cribraria intricata* Schrad.

Na spróchniałym pniaku jodły, rez. Czerkies 4 VII 1967, BS.

(+) *Cribraria macrocarpa* Schrad.

Licznie na spróchniałej kłodzie drzewa liściastego, rez. Jata 24 VIII 1972.

(+) *Cribraria splendens* (Schrad.) Pers.

Na wilgotnej spróchniałej kłodzie jodły, rez. Jata 20 VII 1972.

Dictydium cancellatum (Batsch.) Macbr.

Na spróchniałej kłodzie drzewa liściastego, rez. Bachus VIII 1972; na spróchniałym pniaku sosny w zagłębieniach wypełnionych ziemią i wśród darni *Dicranella heteromalla*, Kawęczyn k. Szczepieszyna 4 VIII 1966, KK.

ENTERIDIALES

TUBIFERACEAE

Tubifera ferruginosa Gmelin.

Na spróchniałej kłodzie jodły, rez. Jata VIII 1972 i Kosobudy k. Zwierzyńca 24 VIII 1965, KK.

LYCOGALACEAE

(+ *Lycogala exiguum* Morgan.

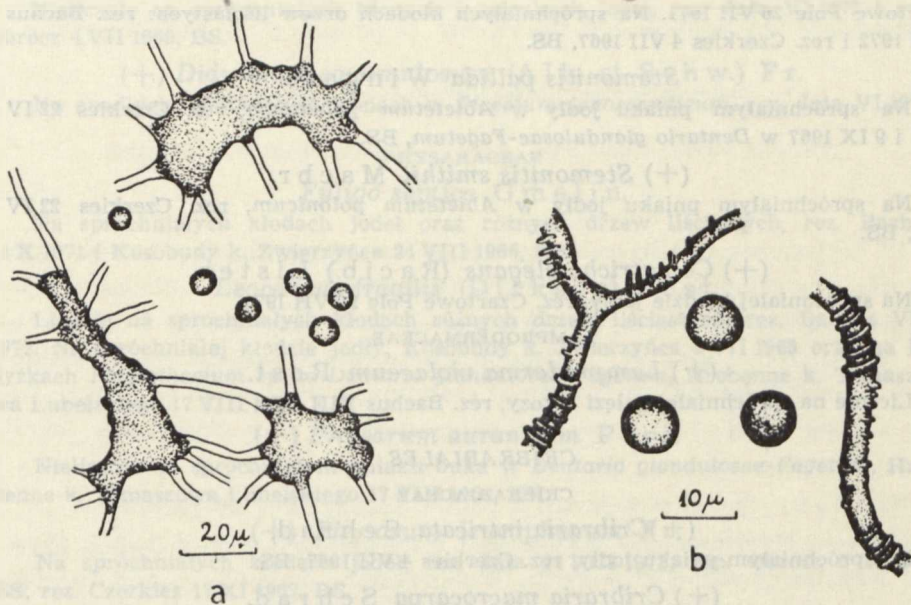
Na spróchniałym pniaku jodły, rez. Czerkies 4 VII 1967, BS.

Lycogala epidendrum Fr.

Licznie na spróchniałych pniakach i kłodach drzew liściastych (buka, grąba) oraz iglastych (jodły, świerka): rez. Jata X 1972, VI 1972; rez. Bachus 14 X 1971; rez. Bukowa Góra 23 VI 1967, BS; rez. Czartowe Pole 20 VII 1971; Kosobudy k. Zwierzynca 27 VIII 1966, KK; rez. Obroc 23 V 1968, BS; Susiec k. Tomaszowa Lubelskiego 10 IX 1966, KK; Olszanka k. Wysokiego (przy szosie Goraj—Wysokie) 7 XI 1965, KK.

(+ *Lycogala flavo-fuscum* (Ehrb.) Rost.

Nielicznie na butwiejącej kłodzie *Ulmus scabra* w *Dentario glandulosae*-Fagetum, rez. Obroc 5 IX 1968, BS.

Ryc. 1. Włósnia i zarodniki;

Setaria and spores;

a — *Cribraria intricata* Schrad., b — *Arcyria insignis* Kalch. et Cooke. var. major G. Lister.

TRICHIALES

ARCYRIACEAE

(+ *Arcyria affinis* Rost.

Nielicznie na silnie spróchniałej kłodzie drzewa liściastego, rez. Bachus IX 1972.

Arcyria cinerea (Bull.) Pers.

Na spróchniałej kłodzie jodły, rez. Jata X 1972; Topólca i Jeliczny Dół k. Szczepieszyna 5 VIII 1966, KK; Kosobudy k. Zwierzynca 3 VII 1965, KK. Na spróchniałej kłodzie drzewa liściastego, rez. Bachus IX 1972.

(+) *Arcyria cornuvioides* R a c i b.

Licznie na spróchniałej kłodzie jodły, rez. Jata X 1972 i rez. Obrocz 6 VII 1967, BS, a także na spróchniałej kłodzie graba, rez. Bachus IX 1972.

***Arcyria denudata* W e t t s t e i n**

Licznie na spróchniałej kłodzie jodły, rez. Jata X 1972 i rez. Bukowa Góra 31 VIII 1968, BS. Na spróchniałej kłodzie drzewa liściastego i wśród darni mchu, rez. Bachus 14 X 1971. Na spróchniałych pniach buka, Hrebenne k. Tomaszowa Lubelskiego 17 VIII 1966, KK.

(+) *Arcyria ferruginea* S a u t e r

Licznie na spróchniałej kłodzie jodły w *Dentario glandulosae-Fagetum*, rez. Jata X 1972 i rez. Bukowa Góra 25 VI 1966, BS.

***Arcyria incarnata* P e r s.**

Licznie na butwiejącej kłodzie jodły, rez. Jata VI i VIII 1972.

(+) *Arcyria insignis* K a l c h. e t C o o k e. var. *major* G. L i s t e r

Nielicznie na spróchniałej kłodzie jodły, rez. Czartowe Pole 20 VII 1971.

***Arcyria nutans* (B u l l.) G r e v.**

Na spróchniałych kłodach, pniakach i na leżących w ściółce gałęziach drzew liściastych (buka, graba) oraz iglastych (jodła): rez. Jata VI 1972; rez. Bachus 29 VIII 1972; rez. Bukowa Góra 23 VI 1967 i 23 IX 1968, BS; Topólcza i Jeliczny Dół k. Szczecbrzeszyna VI 1966, KK; rez. Czerkies 22 VI 1966, KK; Bochoznica k. Kazimierza n. Wisłą 14 VI 1966, KK.

***Arcyria pomiformis* R o s t.**

Nielicznie na spróchniałej kłodzie jodły, rez. Jata VIII 1972 oraz na kłodzie dębu, rez. Bachus VIII 1972.

TRICHIACEAE

(+) *Trichia contorta* (D i t m a r) R o s t.

Nielicznie na spróchniałej kłodzie jodły, rez. Jata X 1972 oraz na kłodzie buka, rez. Obrocz 19 X 1966, BS.

***Trichia decipiens* P e r s.**

Licznie na spróchniałych kłodach i pniakach drzew liściastych (olszy — *Populus tremula*) oraz iglastych (jodła): rez. Jata X 1972; rez. Bachus 29 VIII 1972; Piaszeczno k. Łęcznej 30 X 1965, KK; Kosobudy k. Zwierzyńca 24 VIII 1966, KK.

(+) *Trichia floriformis* (S c h w.) G. L i s t e r

Licznie na wilgotnej kłodzie sosny w *Vaccinio myrtilli-Pinetum abietosum*, rez. Jata X 1972.

***Trichia favoginea* P e r s.**

Na spróchniałych kłodach jodeł, rez. Jata X 1972, rez. Bukowa Góra 25 VI 1966 i 9 IX 1967, BS.

(+) *Trichia inconspicua* R o s t.

Nielicznie na korze kłody drzewa liściastego, rez. Bachus X 1972.

(+) *Trichia persimilis* K a r s t.

Licznie na spróchniałej omszonej kłodzie drzewa liściastego, rez. Bachus IX 1972; także na spróchniałym pniaku jodły w *Abietetum polonicum*, rez. Bukowa Góra 7 XI 1965, KK.

Trichia scabra Rost.

Licznie na kłodzie jodły i wśród darni mchu, rez. Jata X 1972 oraz na spróchniałej kłodzie graba, rez. Bachus VIII 1972 i Olszanka k. Wysokiego 7 XI 1965, KK.

Trichia varia Pers.

Licznie na spróchniałych i omszonych kłodach (jodły, graba — *Acer pseudo-platanus*, buka, olszy): rez. Jata X 1972; rez. Bachus 29 VIII 1972; rez. Czerkies 7 VIII 1968, BS; Wólka Wieprzecka, KK.

(+)
Hemitrichia clavata Rost.

Licznie na spróchniałym drewnie drzewa liściastego, rez. Jata X 1972; także na spróchniałej kłodzie graba, rez. Bachus X 1972.

(+)
Hemitrichia leiocarpa Lister.

Na silnie spróchniałej kłodzie drzewa liściastego, rez. Bachus IX 1972.

Hemitrichia vesparium (Batsch.) Macbr.

Licznie na spróchniałej kłodzie drzewa liściastego, rez. Bachus IX 1972.

PIŚMIENNICTWO

1. Błoński F.: Przyczynek do flory grzybów Polski. Pam. Fizjograf. 14, dz. III, 63—93 (1896).
2. Eichler B.: Przyczynek do flory grzybów okolic Międzyrzecza. Pam. Fizjograf. 17, dz. III, 39—67 (1902).
3. Eichler B.: Drugi przyczynek do flory grzybów okolic Międzyrzecza. Pam. Fizjograf. 18, dz. III, 1—31 (1904).
4. Eichler B.: Przyczynek do flory grzybów. Pam. Fizjograf. 19, dz. III, 14 (1907).
5. Krzemieniowska H.: Śluzowce Polski na tle flory śluzowców europejskich. PAN, Instytut Botaniki, Warszawa 1960.

РЕЗЮМЕ

Заметка содержит список 46 *Myxomycetes*, собранных главным образом в нескольких лесных заповедниках на Люблинщине (юго-восточная Польша). Стоит обратить внимание на следующие виды: *Stemonitis carolinensis* Macbr., *Stemonitis pallida* Wingate, *Comatrigha elegans* (Racib.) Lister, *Lamproderma violaceum* Rost., *Cribraria intricata* Schrad., *Lycogala exiguum* Morgan, *Arcyria insignis* Kalch. et Cooke. var. *major* G. Lister, *Trichia inconspicua* Rost., которые принадлежат к реже встречаемым в Польше.

SUMMARY

In the paper a list of 46 *Myxomycetes* species collected mainly in some forest reserves in the Lublin province (south-east Poland) has been presented. Worthy of notice are species such as: *Stemonitis carolinensis* Macbr., *Stemonitis pallida* Wingate., *Comatrigha elegans* (Racib.) Lister., *Lamproderma violaceum* Rost., *Cribraria intricata* Schrad., *Lycogala exiguum* Morgan., *Arcyria insignis* Kalch. et Cooke. var. *major* G. Lister., *Trichia inconspicua* Rost., which are rarely found in Poland.